

John Malon muistolle

Kuolema viimeinkin katkasi tunnetun toverimme John Malon riutuvan elämänlangan ja pelasti hänet kärsimyksistään. Kuten jo viime lehdessä mainittiin, tuntui isku kovalle, vaikka tuolaisen suruviestin saapumista o-dotimme ennemmin tai myöhemmin. Niinkuin niin moni muu työläinen ennen häntä, hän vaipui ennen aikoinaan hauraan armottoman köyhälistötöiden, keuhkotaudin riuduttamana.

Valoisia eivät vainajan viimeiset elinvuodet suinkaan olleet, kun tuleva kohtalo oli ennakolta tietona, mutta siitä huolimatta hän kanto kohtalonsa miehekkäästi, taisteli viimeiseen saakka rohkeasti toivotonta taistelua elämän puolesta kunnes kuolema voitti. Toveripiireissä vielä viime aikoina hänen nähtiin esiintyvän iloisena, hymysuin ja alati valmiina leikinlaskuun tapansa mukaan.

Toveri John Malo vainajan elämäntarina on samanlainen kertomus ankarasta elämäntaistelusta kuin tuhansien muiden köyhälistön poikien. Hän syntyi isäntöjänä, kuten on tapana sanoa, Säräniemellä, Oulun läänissä. Jo varhaisesta lapsuudesta sai hän kokea elämän kovuutta ja katsoa mailmaa sen nurjimmalta puolelta kulkemalla mieron tietä "pohjan hyisillä perillä". Mikään koulukasvatus ei voinut tulla kysymykseen, vaan "kerjäläis-poikana sai varkein hakata aakkosia päähänsä", kuten hänen kuultiin joskus itse sanovan. Nuoruusvuosiensa hän eli pohjois-Suomessa tukkimiehenä ja oli sahatoissa, kunnes saapui siirtolaisena Yhdysvaltoihin v. 1905 seuduilla. Teki sitten töitä Wyomingin hiilikavainioissa ja tempautui työväenliikkeeseen mukaan tullen pian puhujana tunnetuksi. Vuonna 1909 hän toimi union organiseraajana Wyomingin suomalaisten keskuudessa.

Tutustuttuaan sosialismiin jo Suomessa, kuuluen siellä Kemian työväenyhdistykseen, kerjäläis-poikana opitut aakkoset olivat sittemmin suurena apuna sammuttamattoman tiedonjonon tydyttämässä. Hän oli ahkera lukemaan, ja hyväpönnä kun oli, saavutti itseopiskelun kautta verrattain hyvän tietovaraston. Puolue-elämälle tämä oli eduksi, sillä Malosta koitui väsymätön taistelija ja tienraivaaja suomalaisessa sosialistiliikkeessä varsinkin täällä lännellä. Koulunkäymättömäksi hänellä oli kiitettävään hyvät tiedot asioista, ja, olleen teräväpäinen sekä samalla hyvällä puhelahjalla varustettu, hän oli katkera pala puolueemme sisäisille ja ulkonaisille vihollisille. Hän "huuti keuhkonsa riikki" köyhälistön asiassa, kuten muuan halpamainen rähisijä tökerösti kerran kirjotti. Puoluetuomintaan hän otti osaa ahkerasti ja monella tavalla, olleen edustajana useimmissa suuremmissa ja pienemmissä puoluekokouksissa, oli usein tilapäisillä puhujamatkoilla, toimi vakinaisena puhujana, kirjoitteli lehtiin ja tilapäisjulkaisuihin käyttäen tyypillistä salanimettä "Intinpiikki" (amerikkalais-suomalainen nimitys kaktuskasvin piikille). Toverin toimituksessa hän oli viime vuosina kahteen toviin.

Vuonna 1908 Malo solmi avioliiton Pauliina Lukkarisen kanssa Rock Springsissä, Wyo. Avioliitosta syntyi kaksi poikaa. Kärsivällisenä on sittemmin avio- vaimo seisonut miehensä rinnalla loppuun saakka tukien ja vaalien heikontuvaa elämäkumppaniaan.

Vuonna 1911 vainaja muutti perheineen Astoriaan, kalasti ensin ja toimi sitten osaston taloudenhoitajana, josta toimesta hän meni Canadian s. s. -järjestön palvelukseen kiertävänä puhujana. Toverin toimitukseen hän yhtyi syyskuun 1913 suuntariitojen ollessa kovimmillaan, mutta tauti oli jo silloin kehittynyt siinä määrin, että hänen täytyi erota ja lähteä Etelä-Californian lauhkeaan ilmalanaan etsi-

mään terveyttä. Viime vuonna hän yhtyi uudelleen toimitustyöhön, mutta ponnistelut olivat turhat. Voimat pettivät, maaliskuulla hän erosi ja kesäkuulla lähti vielä kerran Californiaan kuolemaa uhmaten. Hän hävisi kumminkin elämäntaistelussaan ja vaipui välttämättömän alle syyskuun 25 päivänä kaunitin sairaalassa Los Angelesissa, Cal. Niin sortui parhaassa miehuuden iässä, vasta 39-vuotiaana, uuttera toveri, väsymätön raivaaja ja pelkäämätön taistelija ennenaikaiseen hautaan.

John Malo oli luonteeltaan iloinen, hauska seuraveri ja alati valpas sukkeluksille. Luonto oli varannut hänelle lahjoja, alkuaan myös lujan ruumiinrakenteen, mutta armoston köyhälistön rutto ei säästä voimakkaakaan johon se kerran vaan on julmat kyntensä iskenyt.

Syvällä kaipauksella muistellemme varhain kaatunutta toveriamme.

S. S.

KANSANKIRJEITÄ

WASHINGTON

TACOMA

Osaston toimintaa. Osastolla oli kokous sunnuntaina t. k. 23 p. ja oltiin yksimielisesti sillä kannalla että ollaan vastaan kaksiviikkoisia luento kursseja ja o-dotetaan niin kauan että saadaan semmoinen ilmoitus joka joutaa olla kauemmin ja pitää pitemmät luennot. Ei pitäisi olla Washingtonissaakaan montaa osastoa, joka voisi ruveta kustantamaan oppilaita luentokursseille Californiainkin, jos nimittain ne sattuisivat sinne äänestämään.

Ensi lauantaina, 29 p. t. k. on ilmatat Tacoman s. s.-osaston toiminta: on kaikenlaista hyvää ohjelmaa, hauska nauetta näytöskappale "Lukukinkerillä" ja muuta, kuten runoja, laulua ja soittoa. Tulkaapa näkemään ja kunniaan kaikin. Oviraha on 25 senttiä.

Uusia jäseniä yhtyi osastoon toverit Mr. ja Mrs. Oskar Ruuk, toveri Ruuk on yksi niistä joita ei pyörremyrsky saanut mukanaan silloin "kaali"-myrskyn aikaan. Terve tuloa taas köyhälistön riveihin.

Toveri J. W. Allin sai valtioliitteenä kutsun saapua valtion toimeenpanevan komitean kokoukseen toveri Sulo Sivasen tilalle ensikuun 7 p:nä Everettiin.

Ompeluseuran kokous on 4 p. lokak. Mrs. Salmelan asunnolla: osotetta en muista, mutta taitavat kaikki tietää sen.

Eräs Californiasta tullut uusi sotamiehen alkua leikkasi kurkkuunsa poikki partaveitsellä sunnuntai-aiuna kasarmissa ja on nyt kuolamaisillaan. Hänen nimensä on John Jennings. Eräs toinen, D. Campanola, Los Angelesista tuotiin tänne raudoissa täysi hulluna, kolme muuta uusia sotamiehen alkua on viety Steilacomin mielenvikasta parantolaan, ja monta on sairaalassa täällä Camp Lewisillä.

Buttista, Mont., tulivat toisen kutsunnan miehet päihtyneinä: joutuivat tappeluun junassa ja tappoivat neekeri-junapalvelijan. Ei ketään vangittu. Ruumis jätettiin Missoulaan, Mont., ja urhot saapuivat tänne. Eilen tuli 5 vilmästä juna uusia miehiä ja tänään 4 juna. Kyllä alkaa olemaan likkaa jo ja aina vaan tulee. Siellä näkee kaikkia luokista miehiä: on useita intiaaneja. Nekin kelpaavat sotapalvelukseen, mutta ei heillä ole ääniä. Tekisi mieli kirjoittaa ja puhua paljon, vaan täällä kertaan täytyy niellä ajatuksensa. — T. T. S.

WOODLAND

Osuuskauppaamme osakkeonmistajilla oli kokous t. k. 24 päivänä, jossa oli käsiteltävänä osuuskauppa koskevia asioita. Kuultiin tilintarkastajien lausuntoa elok 6 päivästä kuun loppuun: tosta ilmeni että yrityksemme on onnistunut paremmin kuin voitiin alussa toivoakaan.

Kauntimme vuotuinen maanviljelysnäyttely (County fair) on jo ollut ja mennyt. En ollut itse katsomassa, mutta tämän homman toimihenkilöitten lausuntojen mukaan, ei se onnistunut niin hyvin kuin edellisessä vuonna.

Puhuja tulee. Tunnettu englannin kielen puoletoveri H. H. Stallard tulee puhumaan täällä lokak. 10 päivänä. En ole

varma tuleeko hän puhumaan haalillamme tai kaupungissa. Katsokaa pian ilmeneviä paikallisia ilmoituksia.

Lähdön aika taas. Paikkakunnaltamme alkavat taas ukot liikehtiä ansiopaikkoja kohti talveksi. Osastomme toimintakin tulee tovereiden poistumisen takia laimentumaan jonkun verran, mutta tehdään parhaamme osaston eteen jotka tänne jäämme.

Osaston kokous on ensi kuun ensimmäisenä sunnuntaina. Pitäkää mielessänne. — F. Koski.

PEARSON

Pitäisi täälläkin joskus kirjoittaa Toveriin, vaan harvoin se tapahtuu. Tylsät kirjeenvaihtajat eivät vähäpätöisistä saa mitään kokoon ja suuria ei näin syrjäkyllä tapahtu.

Osaston toiminta on kesän ajan ollut säännöllistä, jos ei juuri vilkasta, kun kokouksia on pidetty vain kerta kuussa. Muutoinkin toiminta on vain enemmän kotoista. Yleisten asiain suhteen ollaan odottavia ja mukautetaan suurempien paikkakuntien toimintaan. Jäsenluku kesän ajalla lisääntynyt kymmenkunnalla.

Tuli kävi tuhoavana vierana. Sunnuntaina, t. k. 15 p., ruotsalaisen naapurin, Hegströmin, talo paloi perustuksia myöten. Alakerrasta saatiin huonekalut melkein kaikki pelastetuksi, vaan yläkerrassa pito- ja makuuvaatteita ja muut kapineet kaikki palloivat, ja huone oli, kuten irtaimistokin, vakuttamatonta, joten köyhälle perheelle tuli tuntuva vahinko.

Uudet naapurit ja toverit. Eriika ja Victor Hill, pyytävät (vaikka vähän myöhään) lausua viikkopöytä kiitoksensa kaikille niille naapureille, tuttaville ja tovereille, jotka t. k. 12 p:nä yllättivät heidät hauskilla ja toverillisilla kekereillä uuteen asuntoon muuton kunniaksi, tuoden muusaa runsaat ja maukkaita tarjoiluaineet nautittavaksi.

Käyrä-Kassu myös pyytää lausua parhaimmat kiitoksensa ensiksi sille naapurille joka 61:nä syntymäpäivänään t. k. 22 p. aamuna lauloi minut hereille aamu-unestani, ja vielä paljo enemmän niille lukuisille tuttaville ja tovereille jotka sitte ilta-myöhällä täyttivät pienen pöydän paikalla sijaitsevan kamppani enempi kuin tungokseen asti ja tuoden runsaat nautintoaineet kahvin, leivoksien y. m. muodossa joita pitkin iltaa laulojen, hauskien juttujen ja leikkien lomassa tarjoilivat. Olipa eräs naapurini ottanut mukaansa Sionin kanteleenkin jonka sävelien innostamana huvi kesti puoliyöhön saakka. Vanhalle patsarille, olleen leipäsosialisti, enemmän taloudellisiin kuin ihanteellisiin tekijöihin uskova, tuntui erittäin lohdulliselta vielä seuraavana päivänä löytää kahvia, leivoksia ja sokuria kaikista mahdollisista paikoista. Olen usein ajatellut, että kaksijalkaisella työjohdalla ei ole tai ei ainakaan voi saavuttaa muuta tarkoitusta kuin syödä eläksensä ja elää kuolluksensa, jolloin näkyy joskus olevan hetkiä, joitten elämä hymyileekin. Siis, kaikkia niitä, jotka läsnäolollansa tuon hetken minulle tarjosivat sen tuihtoon vilpittön kiitollisuuteni. — John Koski.

SEDRO-WOOLLEY.

Täältä Sedro-Woolley'stä on hyvin harvoin, tuskin ollenkaan, kuuluisia Toverin palstoilla. Täällä on se kuuluisa lakko aivan sekaisin. I. W. W.-liiton päämajasta on annettu tieto että lakko on loppunut ja miehet saavat mennä kämpille. Toiset ihmettelivät lakon äkkäistä päättymistä ja koettavat pysytellä pois töistä ja toiset menivät työhön. — Juuri kuului ääni korviini, että "Ei sitä viitsisi oikein mennä kämpille kymmentä tuntia puskemaan kun on näin kauan ollut lakossa", ja minusta tuntui tuo huihdus aivan oikeutettua. Tässä pelissä täytyy olla raha ja kätyri välissä jotta toimivat mylly- ja metsäparoonien hyväksi.

Se hiilikavos, joka on pari mailia täältä, on käynnissä kahdeksan tuntisella päivällä. Sitä on runnattu kolmea vuorota, vaan kun ei ole tarpeeksi miehiä, niin on se nyt vain käynnissä kahta vuorota. Miehiä haetaan mainille melkein joka päivä. Kuuloni mukaan maksavat neljä ja puoli päivältä. Ei ole "strai-kissa". — S. H.

CALIFORNIA

SAN FRANCISCO

Pikku totuuksia. Me laiden ympärillä asuvat saamme lukea paikkakunnan porvarien sanomalehdistä mitä valheellisia syytöksi Union Iron

Works'in työläisiä vastaan. Porvarien lehdet väittävät että työläisten järjestö meni lakkoon suoranaisesti itsepäisyydestään ja ollen kovin epä-isänmaallinen.

Näin väitetään, vaikka tiedetään asian olevan kokonaan toisin. He jättävät kokonaan huomioimatta sen että työläisten järjestö koetti parhaansa sovitukseen kaiken mitä oli sovitettavaa. Työläisten ja tehtailijain vanhat sopimukset päättyivät 15 p. syyskuuta ja etteivät työt päätyisi, tahtoivat työläiset 35 prosentin palkankorotusta, ottaen huomioon kaikkien elämän tarpeiden ostohinnan nousun. Tähän isännät vastasivat hankumalla ja tarjosivat mitättömän vähän palkankorotusta, nim. 10 prosenttia. Tämän tarjouksen työläiset hylkäsivät, tietien että tämä olisi korottanut palkkoja ainoastaan 2—5 senttiin päivässä. Ottaen huomioon senkin että on satoja työläisiä näilläkin laitureilla, jotka saavat ainoastaan \$2.50 päivältä, vaikka ovat olleet samoissa töissä 12—14 vuoteen, joten he eivät ole mitään oppipalkkia kuten väitetään.

Me huomaamme, että heidän vaatimuksensa ovat kohtuulliset eivätkä tehdyt missään itsepäisyydessä, tai epä-isänmaallisuudesta vaan palkan pienuuden takia.

Se väitys ei myöskään pidä paikkaansa, että nämä työläiset olisivat Saksan rahan johdettavissa — pötyä. Ei nyt puhuta siitä mihin nämä työläiset pakotettiin pienistä palkoistaan huolimatta viime kesäkuussa. Näille myytiin "Liberty bonds" \$631,000 arvosta, ja näitä täytyi kaikkien ostaa jos aikooi työpaikkansa pitää. Vai eivät nämä työläiset ole uhranneet mitään! He ovat jo uhranneet liikaa.

On myöskin väitetty että he menivät lakkoon raitiomiesten lakon tähden, vaikka hyvin tiedetään että Union Iron Works'in työläisten kesken oli tästä jutusta puhetta pitkät ajat ennenkuin tiedettiin hituistakaan kaaralakkosta. Työläisille sanotaan että heidän isäntänsä vaativat heihin näiden poikkeusta asevelvollisuus kutsusta, ja että jo siitakin svststä olisi heidän pitänyt olla tyytyväisiä oloihinsa ja ikäänkuin palkita tuo, tekemällä työtä halvemmalla palkalla.

Ihan se hävettävä kun ajattelee millä tavalla työläisille puhutaan, ihan niinkuin eivät he ihmisiksi olikaan, vaan että heidän tulee olla ja vielä suhtautua niin että heistä on mahdollisimman paljon hyötyä vallassaoleville.

Miksi heille vaadittiin poikkeusta asevelvollisuudesta? Siksi, että he, noin 25 tuhatta oppinutta ammattilaista, olivat juuri suureksi hyödyksi pidätettynä työssä, ja tällä tavalla he kaikkia parhaiten edistivät porvarien veren- ja rahanhimoa.

Käykää huolimatta on työläisillä toivoa tämän lakon voittamiseen ja he jo ehken siihen mennessä voittavatkin kuin tämä Toverin lukijoille kerkiää. Sitä kumminkin toivoisin, sillä tukelaksi käy toistenkin työläisten työskentely ja kaupungeissa liikuminen, kun koko kylä on kuin sotaketä.

Kaara-lakko on vielä ennallaan paitsi se, että vaunuissa näkee jo joskus jonkun ihmisen ja että ne kulkevat myöhempään iltaan. — Olavi Hartman.

Laivatelakka ja rautatyöläisten lakko koetetaan sovittelutulisella kiireellä. Kolme tuntia kestäneessä neuvottelussa joka pidettiin kaupungin talolla pormestarin virastossa t. k. 22 p. pääsivät teräsuonion edustajat ja isännistö hallituksen edustajain välityksellä seuraavaan tulokseen:

Että tästä kesäkuusta alkaen ainoastaan ehdoista miten työt voitaisiin panna käyntiin heti paikalla väliaikaisesti, kohottamalla palkkoja, ja lopullinen riidan ratkaisu luovutetaan hallitukselle tehtäväksi.

Tästä jatkettiin neuvotteluja lauantaina koko päivä. Hallituksen viranomaiset ovat toivottavasti asiaan pikaisesti ratkaisusta.

Työläisten voitto näyttää varmalta. Isännistöillä ei ole mitään keinoja lakon sarkemiseen. Kaikki työt seisovat täydelleisesti, eikä ole isännillä pienintäkään mahdollisuutta saada niitä käyntiin lakon rikkureiden avulla. Nykään on sula mahdollisuus saada 25,000 ammattitaitoista skäänpiä ja urakatöillä joita lakonalaissa laitoksissa on tekeillä, on niin kiire, jotta lakko on mahdoton murtaa näikäräoskan avulla.

Niin se on kun työläiset järjestävät suuressa joukossa, niin herroille tulee hoppu.

Kaara-lakko. Sain kuulla luovuttavalta taholta jotta kaaramiesten lakko on soviteltu vii-

THE SMOOTHEST SMOKING TOBACCO

Velvet

Jotkut ihmiset eivät voi löytää minkäänlaista mukavuutta ajan juoksussa, ja kuitenkin—mikään muu ei tee niin läheisiä ystäviä, kenkiä niin mukaviksi tahi tupakkaa niin lauhkeaksi.

Velvet Joe

VELVET, jota poltatte tänään, on lähtenyt Kentuckyn tupakkavainioilta enemmän kuin kaksi vuotta sitte. Sitä on kaksi vuotta lauhdutettu puisissa "sianpäissä," siten tullen pehmeäksi ja miedoksi. Se on Luonnon menettelytapa, joka tekee HYVÄN TU-PAKAN paremmaksi.

Tutustukaa, kuinka paljon parempaa se on tänään. Ostakaa kannu Velvet'iä.

Leggett & Myers Tobacco Co.

5c Bags
10c Tins
1 lb. Glass Humidors

me aikoina salaisuudessa — vaikka sanomalehdistölle ei ole annettu mitään tietoja. Neuvotteluja tullaan jatkamaan t. k. 24 päivänä ja on hyviä taitoja lakon pikaisesta päättymisestä työläisten voitoilla. Ovatko lakkolaiset antaneet jälkeen alkuperäisistä vaatimuksistaan, ei minulle ilmoitettu, mutta varma on että yhtiön on taipuminen lakkolaisten vaatimuksiin.

Raitiotieyhtiön asema on huono, sillä on lakonrikkureita nykyään vähemmän kuin koskaan ennen, ja lakkolaiset ovat saaneet turvaa toisilta unionilta. Ja nyt kaiken lisäksi rautatyöläiset ovat tunnustaneet taistelevansa kaaramiesten vaatimusten puolesta.

Lakko-asema näyttää valoisalta työläisille. — Nujakka.

CASPER

Pyydän toimitusta antamaan se citystä seuraaviin kysymyksiin Toverissa:

Onko lapsi täysi tämän maan kansalainen, jos hän on syntynyt tässä maassa, vaikka eivät vanhemmat ole tämän maan kansalaisia?

Onko lapsi täysi tämän maan kansalainen, jos hän on syntynyt muualla ja tullut tänne ennen 18 ikävuottaan, jos isä on maan kansalainen?

Tietämätön.

On kummassakin tapauksessa. — Toim.

ASIANAJAJA JA VIRALLINEN NOTARII

KAZIS KRAUCZUNAS

Alas rikos- ja siviiliasioita kaikissa valtion ja Yhdysvaltain oikeuksissa. Neuvottelu vapaasti. Neuvoja postin kautta. 403 Lyon Bldg. Seattle, Wash.

ENSIHUOKAN

KAUPPATAVARA

yleinen hinta ja hyvä palvelus on meidän motto. Tulkaa katsoa maan, huomaatte sen todeksi. **Union Pacific Coal Co.** HANNA, WYO

VÄHEMMÄN CARBOON'IA —sillä Zerolene on tehty ra'asta asfaltti-öljystä. Se palaa puhtaasti ja sammuu kun se on loppuunkuluttettu.

ZEROLENE
the Standard Oil for Motor Cars

Myyttävänä kauppialla joka paikassa ja jokaisella Standard Oil Companyn öljyase-malla.

Standard Oil Company (California)

Todellisia syitä

MIKSI MATKALIPPUNNE TULISI OLLA

Union Pacific System:

AUTOMAATTISET MERKINANTO-LAITOKSET

suojelevat kauttaaltaan rataa matkalla Chicagoon.

1140 MAILIA KAKSOISRATAA, jonka perustus on tehty mitä huolellisimmin.

"TOP NOTCH" JUNIA läpikulkevia makuu- ja ruokailuvuunuja Chicagoon, Omahaan, Kansas City'yn ja Denveriin.

COLUMBIA-JOEN TIE ITÄÄN kulkee yhdensuuntaisesti Amerikan suuremmoisimman maantien kanssa tuon kuuluisan laakson läpi maantien ja joen välisellä kaistaleella.

UNION PACIFIC SYSTEM Yhdistää lännen ja idän teräskäytävällä.

G. W. ROBERTS, D. F. & P. A. 551 Commercial katu, Astoria, Oregon. Puhelin 85